

სასამართლო პრაქტიკა

▶ 1 – 9/2020

დელიქტური მოთხოვნის ხანდაზმულობა

1. დაუშვებელია სამედიცინო მოქმედებით მიყენებული ზიანის გახლეჩა უკვე გაღებულ და მომავალში გადასახდელ ხარჯებად და ხანდაზმულობის საკითხის განსხვავებულად გადაწყვეტა. იგივე ეხება ერთსა და იმავე ქმედებიდან გამომდინარე ქონებრივ და არაქონებრივ ზიანსაც.

2. პირი, რომელიც ითხოვს სამედიცინო ჩარევისთვის საჭირო თანხის ანაზღაურებას, ვალდებულია დაასაბუთოს მისი აუცილებლობა და ოპერაციის საფასურის ზუსტი ოდენობა. თანხის მოცულობას ვერ დაადასტურებს სამედიცინო დაწესებულების ელექტრონული წერილი დაგეგმილი მომსახურების ხარჯის შესახებ.

(ავტორის სახელმძღვანელო წინადადებები)

სკ-ის 413, 992, 1007, 1008-ე მუხლები

უზენაესი სასამართლოს 2013 წლის 1 ივლისის განჩინება № ას-247-237-2013

I. ფაქტობრივი გარემოებები

პირს ჩაუტარდა სამედიცინო მომსახურება, რის შემდეგაც დასჭირდა დამატებითი მკურნალობა და ოპერაცია. პაციენტმა სარჩელი აღძრა სამედიცინო დაწესებულების წინააღმდეგ, მოითხოვა გაღებული და მომავალში გასაღები ხარჯების, ამასთან, არაქონებრივი ზიანის ანაზღაურება. მოპასუხემ სარჩელი არ ცნო და მიუთითა მოთხოვნათა ხანდაზმულობაზე. მისივე თქმით, სამედიცინო მოქმედება ჩატარდა ყველა საჭირო პროცედურის გათვალისწინებით.

II. სასამართლოს მსჯელობის შეჯამება

პირველი ინსტანციის სასამართლომ სარჩელი არ დააკმაყოფილა, რაც მოსარჩელემ გაასაჩივრა. მეორე ინსტანციის სასამართლომ გაღებული ხარჯების ანაზღაურების მოთხოვნა ხანდაზმულად მიიჩნია, თუმცა დააკმაყოფილა მომავალში გასაღები და არაქონებრივი ზიანის ანაზღაურების მოთხოვნა. მისი პოზიციით, სამედიცინო დაწესებულებამ არ აწარმოა პაციენტის მკურნალობისთვის აუცილებელი დოკუმენტაცია, ხოლო პასუხისმგებლობის გამორიცხვა შეუძლებელი იყო მხოლოდ მოპასუხის ახსნა-განმარტებაზე დაყრდნობით. გადაწყვეტილება მოპასუხემ გაასაჩივრა.

საკასაციო სასამართლომ დააკმაყოფილა საჩივარი და საქმე ხელახლა განსახილველად სააპელაციო სასამართლოს დაუბრუნა. მან გაიზიარა მოპასუხის მსჯელობა და მიუთითა, რომ მოთხოვნების ამგვარი გახლეჩა, მათგან ნაწილის განხორციელებადად და ნაწილის - ხანდაზმულად მიჩნევა დაუსაბუთებელი იყო. ამასთან, სააპელაციო სასამართლოს უნდა გამოერკვია მოთხოვნილი ზიანის ოდენობა, რადგან იმ კლინიკიდან მიღებული ელექტრონული წერილი, რომელიც მიუთითებდა საჭირო სამედიცინო ჩარევის ღირებულებაზე, ვერ იქნებოდა საკმარისი მტკიცებულება მომავალში გასაღები ხარჯის ზუსტი მოცულობის დასადგენად. საკასაციო სასამართლოს დასაბუთებით, მოსარჩელემ ვერ დაადასტურა ოპერაციის ჩატარებისა და მისთვის საჭირო თანხის დასახელებული ოდენობის აუცილებლობა.

ნინო ქავშბაია

▶ 2 – 9/2020

II. სასამართლო მსჯელობის შეჯამება

მფლობელობითი გირავნობის კეთილსინდისიერი შეძენა

1. ქართული კანონმდებლობა არ იცავს კეთილსინდისიერი შეძენის ნდობას მინდობილობისადმი.

2. სკ-ის 2005 წლის 30 ივნისამდე მოქმედი რედაქცია არ ითვალისწინებდა მფლობელობითი გირავნობის კეთილსინდისიერად მოპოვებას ნივთის მოგირავნის პირდაპირ მფლობელობაში გადაცემის გზით.

3. მოძრავი ნივთის საკუთრებაში გადაცემისთვის არ კმარა მისი პირდაპირ მფლობელობაში გადაცემა. დამატებით აუცილებელია, მესაკუთრეს ჰქონდეს საკუთრების გადაცემის მიზანი.

(ავტორის სახელმძღვანელო წინადადებები)

სკ-ის 2005 წლის 30 ივნისის ცვლილებამდე მოქმედი რედაქციის 257-ე მუხლი

სკ-ის 172 I მუხლი

უზენაესი სასამართლოს 2002 წლის 9 სექტემბრის გადაწყვეტილება № 3კ-624-02

I. ფაქტობრივი გარემოებები

გამყიდველმა მანქანა სარეგისტრაციო მონმობასთან ერთად მყიდველს გადასცა პირდაპირ მფლობელობაში, თუმცა შემძენი საგზაო პოლიციაში მესაკუთრედ დარეგისტრირდებოდა მხოლოდ საფასურის სრულად გადახდის შემდგომ. მყიდველმა ისარგებლა სარეგისტრაციო მონმობაზე მფლობელობით და გააყალბა მინდობილობა, რომლის შინაარსით მიხედვით, მესაკუთრემ მას მიანიჭა მანქანის განკარგვის უფლებამოსილება. ამ დოკუმენტის მეშვეობით მყიდველმა მანქანა, როგორც გირავნობის საგანი, გადასცა ბანკს პირდაპირ მფლობელობაში. გამყიდველმა სარჩელი აღძრა ბანკის წინააღმდეგ ნივთის უკანონო მფლობელობიდან გამოთხოვის მოთხოვნით.

პირველი ინსტანციის სასამართლომ დააკმაყოფილა სარჩელი, რაც მოპასუხემ გაასაჩივრა. სააპელაციო სასამართლომ გააუქმა გადაწყვეტილება და უარი თქვა მოთხოვნის დაკმაყოფილებაზე იმაზე მითითებით, რომ მოპასუხეს ჰქონდა ფლობის უფლება გირავნობის ხელშეკრულებიდან გამომდინარე. მეორე ინსტანციის სასამართლოს პოზიციით, მანქანის მესაკუთრემ არ გამოიჩინა სათანადო წინდახედულობა, როდესაც სარეგისტრაციო მონმობა მყიდველს გადასცა. გადაწყვეტილება გაასაჩივრა მოსარჩელემ. საკასაციო სასამართლომ გააუქმა გადაწყვეტილება და სარჩელი დააკმაყოფილა. მისი დასაბუთებით, მყიდველს მანქანაზე საკუთრება არ მოუპოვებია, რადგან ამისთვის არ კმაროდა მხოლოდ ნივთის გადაცემა პირდაპირ მფლობელობაში, საჭირო იყო მესაკუთრეს ჰქონოდა ნივთის საკუთრებაში გადაცემის მიზანიც. ამასთან, საკასაციო სასამართლოს პოზიციით, მოცემულ შემთხვევაში გირავნობის კეთილსინდისიერად მოპოვება შეუძლებელი იყო, რადგან სკ-ის 257-ე მუხლის შემადგენლობა ითვალისწინებს გირავნობის წარმოშობას არა ნივთის, არამედ საბუთის მფლობელობაში გადაცემის საშუალებით. გარდა ამისა, კანონმდებლობა არ იცავს კეთილსინდისიერი შეძენის ნდობას მინდობილობისადმი. ამ არგუმენტების გათვალისწინებით, მოსარჩელეს ჰქონდა ბანკისგან ნივთის გამოთხოვის უფლება.

III. კომენტარი

სასამართლომ მართებულად მიუთითა იმაზე, რომ მოძრავი ნივთის პირდაპირ მფლობელობაში გადაცემა არაა საკმარისი საკუთრების შემძენზე გადასვლისთვის, სკ-ის 186 II მუხლის სიტყვასიტყვითი განმარტების მიუხედავად. თუმცა, გარდა განმკარგავის მხრიდან საკუთრებაზე გადაცემის მიზნისა, რომელიც გადაწყვეტილებაში დასახელებულია იმ კრიტერიუმად, რისი არარსებობაც გამორიცხავდა